

Защо сурвакницата е част от новогодишния празник?

Новини | Общество | на 31.12.2021 06:25 | от Елена Влагова

Защо говорим за това?

Защото винаги децата имат право да сурвакат първи по-възрастните. И ако сами си направите сурвакницата, още по-добре!

В българските традиции има една вълшебна пръчка, която се нарича сурвакница. Няма нищо по-хубаво от това на първи януари да те потупат с нея по гърба. С умерена сила!

Сурвакането на всеки първи януари е нещо като продължение на добрите коледарски пожелания. За коледарите вече ви разказахме. Те известяват за идването на големия празник Коледа или Рождество. За разлика от тях, сурвакарите потупват със сурвакница за здрава и щастлива нова година. На сурвакницата е кръстен първият ден от годината. В различни места от страната го наричат Сурваки, Сураки, Сурак, Сурвак.

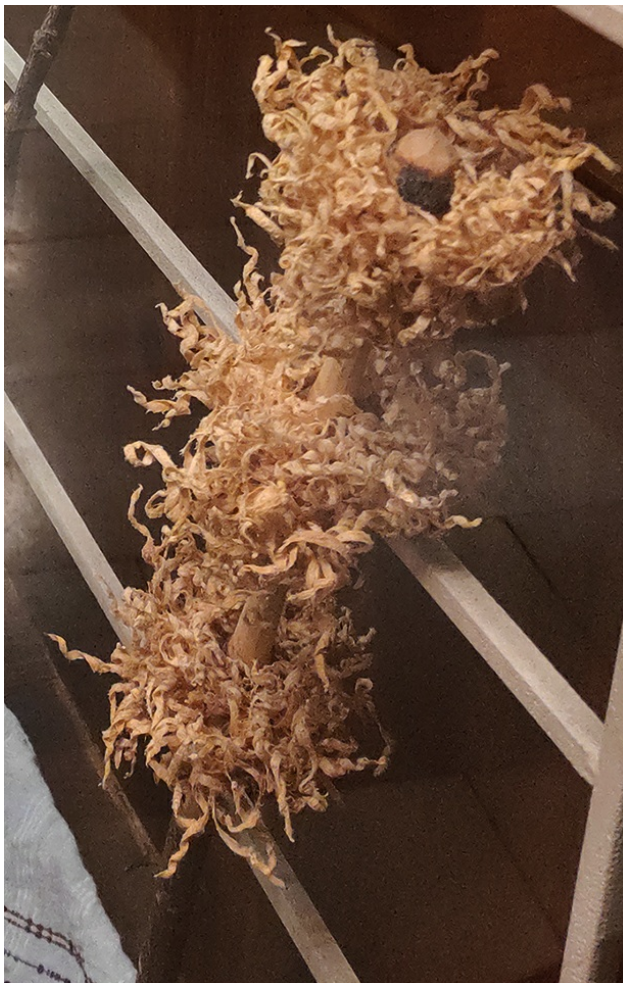
Червеният конец винаги трябва да присъства в украсата на сурвакницата

Сурвакницата се прави от дряново дърво. Някога мъжете отивали в гората специално за да отсекаят дрян. После жените и децата го украсявали. Според българските традиции дрянът е най-дълголетното дърво. Цъфти най-рано през пролетта, затова е символ на младост. Дава най-късно плодове през есента, затова е символ на мъдрост. Когато се докосне до човека при сурвакането, му предава такива сили за цялата година напред! Някога малките сурвакарчета тръгвали да обикалят по къщите, преди да изгрее слънцето. И винаги сурвакали първо най-възрастните.

Кравайчетата за сурвакарите могат да се сложат на сурвакницата и да се ядат

Ако си правите сами сурвакница, според обичаите тя е дълга около един метър. Две клончета се извиват като венче. Задължително трябва да има нещо червено – конец, чушка, кърпичка. В нашите вярвания червеното се свързва с живота и силата. Колкото по-богато е украсена сурвакницата, толкова по-богата ще е новата година! За украса някога се слагали нанизани на червен конец пуканки и сушени плодове. Една скилидка чесън пази от болести. Паричката е символ на благополучие. Парченце ябълка е символ на плодородие. Кравайчета се правели за дар на сурвакарите от тестото за обредния хляб. Те също се окачват на сурвакницата, но могат и да се ядат. Може да се сложи и кърпичка на върха.

Сурвакница, украсена с издялана кора на сурово дърво

„Някога сурвакниците се оставяли да пренощуват под звездите на първи срещу втори януари. Вярвало се, че така се увеличава тяхната магическа сила. На следващия ден дрянските пъпки се откъсвали. Те се слагали в храната на животните. Жените ги потапяли във водата, с която си мият косите. Все за здраве и сила“, разказва Светлозара Колева от Етнографския музей във Варна. Тук могат да се видят и няколко любопитни сурвакници. Те са украсени с издяланата кора от сурово дърво, която се завива като къделя. Някога са пренесени в района на Варна от преселници от Ямбол, Сливен, Стара Загора. Традициите са пътували и са се смесвали на различни места в страната. Така е и до днес. Но винаги с вярата в магическата

сила на сурвакницата! И с песента на сурвакарите:

Сурва, сурва година,
весела година!
Едър клас на нива,
голям грозд на лоза,
жълт мамул на леса,
пълна къща с коприна,
червена ябълка в градина,
живо-здро̀во до година,
до година, до амина!

Снимки: © Елена Владова

Въпросника към тази статия можеш да решиш онлайн на:
[/book/1809-zashto-survaknitsata-e-chast-ot-novogodishniya-praznik](https://book/1809-zashto-survaknitsata-e-chast-ot-novogodishniya-praznik)

Сканирай този QR-код и влез директно във въпросника ->

©"Вижте" е издание на Фондация Гутенберг 3.0. Всички права са запазени

